1.6. РЕЦЕНЗІЇ ТА НОВІ ВИДАННЯ

МЕТА-АНАЛІЗ[1]

Гордон Н., Гуглер М., Нельсон Р., Хендлер М., Крепол Д., Шоу П., Бірман Л.

Реферат. Реферат представляє український переклад «Мета-аналітичного дослідження критеріальної точності валідних поліграфологічних методик» Американської асоціації поліграфологів (APA). Оригінал підготував спеціальний комітет APA з валідних методик (М. Гуглер, Р. Нельсон, М. Хендлер, Д. Крепол, П. Шоу, Л. Бірман), створений за президентства Н. Гордона, і опублікував у журналі Polygraph (2011, т. 40, № 4). Переклад Д. Алєксєєвої-Процюк, Д. Кушніра, М. Рудницького та О. Котловського вперше вийшов у журналі Колегії поліграфологів України «Оцінка достовірності: наукові дослідження та практика» (2022, вип. 5, с. 62–202), а 15 квітня 2023 року APA розмістила його на своєму офіційному сайті. Поштовхом до дослідження став Стандарт практики APA, ухвалений 2007 року й чинний з 1 січня 2012 року: для доказових досліджень щодо конкретної події методика має давати середню критеріальну точність не нижче 0,90 при частці невизначених результатів не більше 0,20, для парного тестування – 0,86, для дослідницьких цілей – 0,80. Автори мета-аналізу прагнули припинити використання нестандартизованих, невалідних чи експериментальних методик у польових умовах, де рішення впливають на долі людей і безпеку. До аналізу залучено 38 досліджень, у яких 295 оцінювачів дали 11 737 оцінок щодо 3 723 обстежень; чотирнадцять методик підтверджено щонайменше двома опублікованими дослідженнями. Загальна точність рішень валідних методик становила 0,869 при 0,128 невизначених результатів, для однотемних тестів щодо конкретної події – 0,890, для багатотемних – 0,850. Статистично значущих відмінностей точності між методиками, що відповідають стандартам, автори не знайшли. Висновок про високу, але не ідеальну точність поліграфа вони супроводжують застереженнями щодо залежності від зізнань як критерію істини, можливої публікаційної упередженості та обмеженої екологічної валідності лабораторних досліджень. За даними реферату, станом на 2023 рік виокремлюють 16 валідних форматів тестів у трьох групах: доказові, для парного тестування та дослідницькі. Реферат також нагадує про запровадження професії «Поліграфолог» в Україні 25 жовтня 2021 року, про український переклад Термінологічного довідника PDD (2017) і називає праці, що чекають на переклад: вступ до стандарту NCCA ASCII та «Наукові основи перевірки на поліграфі».

Ключові слова: мета-аналіз, критеріальна точність, валідні поліграфологічні методики, Американська асоціація поліграфологів, стандарти практики APA, невизначені результати, доказові методики, парне тестування, психофізіологічні дослідження із застосуванням поліграфа, переклад наукової літератури.

Meta-Analysis: The Ukrainian Translation of the Meta-Analytic Survey of Criterion Accuracy of Validated Polygraph Techniques

Hordon N., Huhler M., Nelson R., Khendler M., Krepol D., Shou P., Birman L.

Abstract. This review introduces the Ukrainian translation of the Meta-Analytic Survey of Criterion Accuracy of Validated Polygraph Techniques prepared by the American Polygraph Association (APA). The report was written by the APA Ad Hoc Committee on Validated Techniques (Gougler M., Nelson R., Handler M., Krapohl D., Shaw P., Bierman L.), formed under President Gordon N., and pub-

lished in Polygraph in 2011 (vol. 40, no. 4). The translation by Alieksieieva-Protsiuk D., Kushnir D., Rudnytskyi M. and Kotlovskyi O. first appeared in the Ukrainian journal Otsinka dostovirnosti in 2022 and was posted on the APA website on 15 April 2023. The study responded to the APA Standard of Practice adopted in 2007 and effective from 1 January 2012, which requires techniques used for evidentiary event-specific testing to reach mean criterion accuracy of at least 0.90 with no more than 0.20 inconclusive results, 0.86 for paired testing and 0.80 for investigative purposes. The authors sought to end the field use of unstandardised, unvalidated or experimental techniques. The meta-analysis covered 38 studies in which 295 scorers provided 11,737 scored results for 3,723 examinations; fourteen techniques were supported by at least two published studies. Overall decision accuracy of validated techniques was 0.869 with 0.128 inconclusives, 0.890 for event-specific and 0.850 for multiple-issue formats, with no significant differences among techniques meeting the standards. The authors conclude that the evidence supports high but not perfect accuracy and acknowledge reliance on confessions, possible publication bias and limited ecological validity of laboratory studies. The review notes that by 2023 sixteen validated test formats were recognised and lists works awaiting translation.

Keywords: meta-analysis, criterion accuracy, validated polygraph techniques, American Polygraph Association, APA Standards of Practice, inconclusive results, evidentiary techniques, paired testing, polygraph examination, translation of scientific literature.

Першоджерело: *Гордон Н., Гуглер М., Нельсон Р., Хендлер М., Крепол Д., Шоу П., Бірман Л. Мета-аналітичне дослідження критеріальної точності валідних поліграфологічних методик / пер.: Д. Алєксєєва-Процюк, Д. Кушнір, М. Рудницький, О. Котловський. Оцінка достовірності: наукові дослідження та практика. Київ, 2022. Вип. 5. С. 62–202.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 30.10.2023.*

References

1. Meta-analiz [Meta-Analysis: The Ukrainian Translation of the Meta-Analytic Survey of Criterion Accuracy of Validated Polygraph Techniques] : referat / Hordon N. ta in. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. Vol. 8, No. 5 (47). URL: https://expertize-journal.org.ua/books/10446-meta-analiz (onovlena versiia vid 30.10.2023). [in Ukrainian].

2. Hordon N., Huhler M., Nelson R., Khendler M., Krepol D., Shou P., Birman L. Meta-analitychne doslidzhennia kryterialnoi tochnosti validnykh polihrafolohichnykh metodyk [A Meta-Analytic Study of the Criterion Accuracy of Validated Polygraph Techniques] / per.: D. Alieksieieva-Protsiuk, D. Kushnir, M. Rudnytskyi, O. Kotlovskyi. Otsinka dostovirnosti: naukovi doslidzhennia ta praktyka. Kyiv, 2022. Vyp. 5. S. 62–202. URL: https://www.polygraph.org/selected_publications.php (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].